

# Procesvoorstel - Motie van wantrouwen

## Aanleiding

Op maandag 13 oktober jl. heeft een meerderheid van de gemeenteraad van Albrandswaard een motie van wantrouwen tegen het hele college aangenomen. De volgende dag is de bestuurlijke driehoek bestaande uit de burgemeester, gemeentesecretaris en griffier bij elkaar geweest om te spreken over de uitvoerbaarheid van de aangenomen motie. Daarbij is advies ingewonnen bij diverse deskundigen. Dit heeft geleid tot de onderstaande conclusies, welke woensdag 15 oktober zijn gedeeld met alle fractievoorzitters.

## *Rechtspositie Burgemeester*

Een motie van wantrouwen tegen het college als geheel heeft geen betrekking op/kan geen betrekking hebben op de formele positie van de burgemeester. M.a.w. de burgemeester kan door de motie van wantrouwen niet gedwongen worden tot ontslag. Als de meerderheid van de gemeenteraad wel ontslag van de burgemeester wenst, dan dient daarvoor de procedure van artikel 61b van de Gemeentewet te worden doorlopen (met o.a. een verklaring van verstoorde verhoudingen en een aanbeveling tot ontslag). Als het niet de bedoeling is om ook het vertrouwen in de burgemeester op te zeggen dan dient de gemeenteraad dit expliciet te corrigeren.

## *Rechtspositie wethouders*

De motie is in zichzelf tegenstrijdig. Het is gebruikelijk - gelet op artikel 49 van de Gemeentewet – dat een motie van wantrouwen ertoe leidt dat de betrokken wethouders ontslag nemen (een motie van wantrouwen is politiek gezien de zwaarst denkbare motie). In het Reglement van orde staat opgenomen dat een wethouder in principe na een aangenomen motie van wantrouwen zijn ontslag indient. Maar het betreft een motie, het college kan een motie gemotiveerd naast zich neer leggen, zij worden dus niet verplicht opvolging te geven aan de motie. Als het indienen van ontslag uitblijft kan de raad wel besluiten tot ontslag (artikel 49 Gemeentewet). Nu roept de motie tegelijkertijd de wethouders op om de lopende zaken te blijven behartigen en geen ontslag te nemen. Dat is een dubbelzinnig signaal en staat dus haaks op een aangenomen motie van wantrouwen. Voor wethouders is het onwerkbaar om met een aangenomen motie van wantrouwen het werk goed en geloofwaardig de bestuurlijke rollen voor Albrandswaard te kunnen blijven uitvoeren met bijvoorbeeld externe partners.

De wethouders kunnen dit in hun overweging meenemen over hoe zij op de motie reageren.

Artikel 160 van de Gemeentewet beschrijft de bevoegdheden van het college. Deze bevoegdheden kunnen niet door de gemeenteraad ontnomen worden. Op landelijk niveau bestaat de term demissionair omdat daar na het vallen van het kabinet nieuwe verkiezingen uitgeschreven kunnen worden. Iets wat op lokaal niveau niet mogelijk is. Daarnaast blijkt uit artikel 36, lid 1 van de Gemeentewet, dat er niet minder dan twee wethouders in een college zullen zijn.

Afpellend zijn dit de praktische consequenties van deze motie:

1. De wethouders dienen hun ontslag in, danwel;
2. De wethouders leggen de motie naast zich neer vanwege de onuitvoerbaarheid ervan en dienen geen ontslag in. De Gemeentewet voorziet namelijk niet in een demissionaire status van het college van BenW. De wethouders blijven dus aan met alle bevoegdheden die de Gemeentewet ze heeft toegekend en met volledig politiek mandaat, tenzij;
  - a. de raad alsnog de wethouders ontslaat
  - b. de raad komt met een nieuwe motie

### Procesvoorstel

De voorzitter leidt het agendapunt in door te verwijzen naar dit procesvoorstel (dat aan het agendapunt is gevoegd).

#### *Onderdeel vertrouwen burgemeester*

Indiener de heer Steger krijgt, namens de indieners van de motie, het woord.

- De heer Steger geeft een verklaring over wel of geen vertrouwen in burgemeester – alle voorstemmers zullen worden gevraagd of zij instemmen met de verklaring. Dit moeten zij uitspreken via de microfoon

#### *Onderdeel rechtspositie wethouders*

Het is niet mogelijk om een college demissionair te laten functioneren. Dit betekent dat als meer dan 2 of 3 wethouders ontslag nemen of worden ontslagen dan dient de raad te komen met een voorstel om het college op sterkte (minimaal 2 wethouders) te brengen.

Indiener de heer Steger krijgt, namens de indieners van de motie, het woord. Hij geeft aan welke van de 2 mogelijkheden vanavond voorligt:

- Motie van wantrouwen omzetten naar motie van afkeuring of motie van wantrouwen tegen 1 of 2 wethouders

Of

- Besluit nemen over ontslag wethouders (schriftelijke stemming)

Als de keuze valt op het nemen van een besluit omtrent ontslag wethouders dan wordt de gelegenheid geboden aan de wethouders om aan te geven waarom zij vinden dat zij het vertrouwen van de raad verdienen.

Daarna zal schriftelijk worden gestemd. Voorgesteld wordt om de stemming in 1 stemronde met 3 verschillende gekleurde stembriefjes, elke wethouder een eigen kleur, te laten plaatsvinden.

Als de uitkomst van de stemming blijkt te zijn dat besloten wordt tot het ontslag van 1 of 2 wethouders dan blijkt daaruit dat het vertrouwen van de niet ontslagen wethouder(s) nog steeds van toepassing is. De aangenomen motie van wantrouwen heeft dan ook geen betrekking op hem of haar. Dit zal expliciet vastgelegd worden in de besluitenlijst van de raad.

Voor dit procesvoorstel is advies en informatie ingewonnen bij Het Kenniscentrum voor Decentraal Overheidsrecht, de Provincie Zuid-Holland en het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

22 oktober 2025

De burgemeester en de griffier